

"Hikmet ve adalet-i İlâhîye, şeytanın vücuduna müsaade edip tasallutlarına meydan vermiş." Şeytanı yaratan Allah iken, tasallutlarına meydan vermesi nasıl olur?

"Müsaade" ifadesi, şeytanın şer işleyebilecek yönüne ve çirkin işler telkin etmesine "izin verme" manasında kullanılıyor. Çünkü zahir nazarda Allah'ın sonsuz merhameti çoğu insanın cehenneme gitmesine vesile olan şeytanın varlığına ve şerlerine müsaade etmemesi gerekirken, hikmet-i İlâhî de imtihan icabı olarak şeytanın bu yönüne müsaade etmektedir. Şeytanı yoktan var eden Allah'tır, ama şerri tercih edip telkinini isteyen şeytanın kendisidir. Allah da buna müsaade etmiştir. Zira kâinatta Allah'ın müsaade etmediği hiçbir şey gerçekleşemez.

"'Rabbim! Öyleyse insanların yeniden diriltileceği güne kadar bana mühlet ver.' dedi. Allah, 'Vakti (katımızda) bilinen bir güne kadar mühlet verilmiş olanlardansın.' buyurdu. İblîs, 'Rabbim! Benim sapmama imkân verdiğin için yemin olsun ki ben de yeryüzünde onlara (günahları) şirin göstereceğim ve -aralarından senin samimi kulların hariç- onların topunu kesinlikle yoldan çıkaracağım.'" (Hicr, 15/36-40)

Netice olarak şeytana verilen müsaade, şeytanın insanları yoldan çıkarma talebine oluyor.